GAZETA KRAKOWSKA

Nro 68.

Z KRAKOWA DNIA 25 SIERPNIA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Tyńca d. 18 Sierpnia.

Swiątynia tuteysza, zabytek wspaniałey pobożności Króla Kazimierza, sławna z wielolicznych zdarzeń w Historyi Narodu Polskiego; dzisiay nakoniec doczekała się szczęśliwey dla siebie zmiany, od którey nową w swych dzieiach zaczyna Epokę. JW. X. Grzegorz Tomasz Ziegler Biskup Tyniecki; dziś bowiem odprawił uroczystą swą Introdukcyą, do tey nowey Katedry, udawszy się naypierw do Kościoła Parafialnego S. Andrzeia; gdzie po odprawioney przez siebie Mszy S. przypuściwszy do ucałowania swey ręki liczne zgromadzone Duchowieństwo, wyszedł processionaliter ubrany pontyfikalnie do Kościoła dawniey Klasztoru XX. Benedyktynow, a odtąd Katedralnego, poprzedzony od licznego Duchowieństwa, na którego czele znaydował się JW. X. Jan Baier Administrator *in Spiritualibus vacante sede*, Kanonik Metropolitalny Lwowski, Proboszcz Staro-Sądecki, wielu obywatelów i Urzędników kraiowych, tak Cywilnych iak Woyskowych na ten Akt z różnych mieysc przybyłych. Gdy JW. X. Biskup przybył do Kościoła Katedralnego, i zasiadł na przygotowanem dla siebie mieyscu; W. X. Kostkowicz S. T. D. Sekretarz Prezydyalny, odczytał ludowi z Ambony Bullę Oyca S. pozwalaiącą na erygowanie tey nowey Dyecezyi pod nazwiskiem Tynieckiey, którey Kościoł Tyniecki ma bydź Katedrą; a mieysce to rządu Biskupiego Stolicą; tudzież drugą Bullę potwierdzaiącą przez Konsystorz Kardynałów wybor JW. X. Biskupa wraz *cum plitetis Regiis*. Poczem W. X. Wincenty Junosza Gałecki Kanonik Kielecki Dziekan Bresteński i Proboszcz Zakliczyński znakomity w Kraiu naszem Kaznodzieia powiedział stósowne do tey okoliczności kazanie. Przytomna tu cała Publiczność zwróciła szczególniey swoię uwagę na tego Mówcę, który w czułych i mocnych wyrazach wystawiwszy władzę Biskupią, i podległey iey trzody obowiązki, uczynił zwrot swey Mowy, ku temu mieyscu na którem mówił, wspomniał o licznych zasługach Zgromadzenia Benedyktynow w Polsce, które to przez swe prace, przy zaprowadzeniu do tey Krainy Chrystyanizmu i wprowadzenie Nauk do Polski nieśmiertelną w tym Narodzie okryło się chwałą. Po skończonem Kazaniu JW. X. Baier iako Rządca dotychczasowy Dyecezyi powitał JW. X. Biskupa Łacińską Mową, wy-

rażaiąc w niey ukontentowanie nieograniczone całey Dyecezyi z tak Szanownego Pasterza, na którą JW. X. Biskup odpowiedział: iż ile mu tylko siły ciała i duszy pozwolą cały się odda usłudze powierzoney mu owczarni, a wyrzekłszy do otaczaiącego go Duchowieństwa, iż iedynie na pomocy Jego całą prac swoich pomyślności zakłada nadzieię, wszystkich obecnych naymocniey serca rozrzewnił. Po odprawioney Mszy wielkiey przez JW. X. Bajera, JW. X. Dubiecki Prałat Kanclerz Katedry Krakowskiey, P. O. Doktór, i Towarzystwa Naukowego w Krakowie Członek, zbliżywszy się do JW. X. Biskupa złożył mu imieniem Prześwietney Kapituły Krakowskiey i całego Sąsiedzkiey tey Dyecezyi Duchowieństwa hołd uszanowania z życzeniem mu naywiększych pomyślności, na którą Mowę JW. X. Biskup odpowiedział: iż przez lat kilka w Krakowie pracuiąc w Konsystorzu i ucząc w szkole główney Wyroków Wiary, miał sposobność poznania obu tych szanownych zgromadzeń, których pamięć nigdy w sercu Jego niewygaśnie. Ogłoszony nakoniec Odpust i nastąpione Biskupie błogosławieństwo, zakończyły tę uroczystość. Po czem JW. X. Biskup odprowadzony został do swych pokoiów, gdzie od władz Cywilnych i woyskowych, Obywateli i Delegowanych od miast odbierał życzenia. Na czele Obywateli W. JP. Józef Biberstein Starowieyski Dziedzic dóbr Jurczyce, powitał JW. X. Biskupa Mową, w którey przedstawiwszy mu w krótkości dzieie tegóż mieysca, od początku założenia, wyraził: iż Kray ten czuie nayżywszą wdzięczność swoiemu Monarsze, że to mieysce tak znakomite w dzieiach, nietylko na Katedrę przeznaczyć, ale ieszcze członka z tegóż Swietnego Zgromadzenia, Pasterzem tey nowo erygowaney Dyecezyi, mianować raczył. JW. X. Biskup podziękował Obywatelom za ich łaskawą pamięć przydaiąc: iż obieżdzaiąc swoią Dyecezyią, znaydzie sposobność zapoznania się z wielu Obywatelami. Po tem wszystkiem nastąpił Obiad przygotowany w wielkim Refektarzu na 100 osob, na którym znaydowało się Duchowieństwo, Obywatele, różne Cywilne Władze i Woyskowe.

Z Petersburga d. 26 Lipca d. k.

Gazeta tuteysza *Le Conservateur Impartial* zawiera artykuł, który tak z swoiey treści, iako też źrzódła, z którego pochodzi, iest bardzo ważny. Mowi o wypadkach Hiszpańskich, i dodaie co następuie: — "Nie trzeba zapominać o tem, że ilekroć iest mowa o rewolucyi, stronnictwo maiące przewagę odrzuca wszelką prawdę, którą mu okazuią, i że w tym razie nawet doniesienia maiące napis urzędowych doniesień, zostawiaią czytelnika w stanie niewiadomości. Głównym przedmiotem, na który czytelnik wrazie tym zważać powinien, są same przez się wypadki, mowy zaś rewolucyonistów wypada pomiiać, które w licznych zgromadzeniach są słuchane z upodobaniem. Rownie ważną iest rzeczą uważać nazwiska, iakie rewolucyoniści daią tym, którzy są przeciwni ich systematowi zniszczenia. Nazywaią ich buntownikami, powstancami, z takiem prawem, iak gdyby podobnie nazwać chcieli ludzi, którzy bronią się, kiedy rozbóynicy na gościńcu żądaią od nich worka lub pieniędzy. Buntownikami i powstancami ci się tylko nazywaią, którzy przeciwko prawemu rządowi powsta-

ją; powstańcami zatem w właściwem znaczeniu nazywają się te osady, które jarzmo macierzyńskiego kraiu zrzucić usiłują. Nazwisko bandyta, rozbóynik, którem tak hóynie demagogowie szafuią, ieszcze za czasów rewolucyi Francuzkiey od owoczesnych Jakobinów dawane bywało Roialistom Wandeyskim. Nakoniec, ieżeli kto nadal nie chce się pomylić w znaczeniu wyrazów, czytaiąc doniesienia z Hiszpanii, powinien wszystkich fakcyonistów pierwszego i drugiego rzędu, zwanych Communeros, Exaltados, Descamisados, nazywać Anarchistami. Nie można ich nazwać konstytucyynemi, bo nikt ich nie postanowił, i nigdy, dopóki tylko dążyć będą do zgromadzenia wszelkiey władzy w ręku Stanów, nie potrafią ustalić konstytucyi. Dla tego sprawiedliwie i prawnie stronę przeciwną czyli Królewską, nazwać można woyskiem wiary; gdyż ta walczy za ołtarz i tron, za wolność i za wszystkie prawa kraiowe; gdyż ta chce powściągnąć szaleństwo i zamachy klassy ludu, która ponieważ nic nie ma do stracenia, a wszystko wśród powstałych zaburzeń zyskać może, gotowa iest zawsze obalić porządek towarzyski, który zniweczyć powszechnie poprzysięgła.„

Z Paryża d. 7 Sierpnia.

Na onegdayszem posiedzeniu izby Deputowanych P. St. Aulaire uiścił zapowiedziany w sobotę swóy wniosek, ażeby jeneralny prokurator sądu w Poitiers, stósownie do 15 artykułu ustawy z d. 25 Marca 1822 do kraty przed izbę Deputowanych pociągniony był, dla usprawiedliwienia się względem obrażenia izby przez obwinienie iey członków i skazania na oznaczoną tą ustawą karę. Rzecz ta zaięła całe posiedzenie, ale nakoniec orzeczono większością 226 głosów przeciw 127 iż należy zostawić sądowi wolny bieg postępowania. — Następnych dni trudniła się izba dalszym ciągiem budżetu.

Na wielkich pokoiach d. 5 u Króla znaydował się także Xiąże Talleyrand.

Jenerał Berton, który teraz sądzony iest o zbrodnią przeciw kraiowi, urodził się 1773 r. w Francheval przy Sedan w departamencie Ardennów, i iak iedno z pism wyraża, był synem maiętnych rodziców, i poświęcaiąc się stanowi woyskowemu oddany został do szkoły woienney w Brienne po wyyściu ztamtąd Bonapartego. W r. 1793 wszedł iako ochotnik do służby legionu Ardennów, został porucznikiem i odbył potem prawie wszystkie wyprawy. Z teraźnieyszym Ministrem woiennym Marszałkiem Wiktor (Xciem Belluny) wszedł iako naczelnik szwadronu 1808 do Hiszpanii, i w potyczce pod Espinosa tak bardzo się odznaczył, iż Wiktor podczas przeglądu w Burgos polecił go Cesarzowi za naygodnieyszego do otrzymania dowództwa pułku. Napoleon odpowiedział: iż niema teraz żadnego wakuiącego pułku, ale mianuie go majorem. To nie zaspokoiło Bertona, i gdy wynurzył to Marszałkowi, rzekł ten do Cesarza: "N. Panie! niezechcesz zapewne officera wielkich zasług zostawić w odwodzie; stopień majora nie iest dostateczną dla niego nagrodą. Jest on uczniem szkoły w Brienne.„ Natychmiast zwrócił się Napoleon i rozmawiał z Bertonem o iego w Brienne bawieniu, iego przełożonych i współuczniach. Potem rzekł do niego: "teraz niewakuie żaden pułk, ale mianuie WPana dowodzącym adjutantem, cie-

szy mnie, iż poznałem w WPanu dobrego officera i będę o WPanu pamiętał. „ Podczas ustępu r. 1813 sprawował urząd naczelnika głównego sztabu korpusu Vilete. Potem na przedstawienie Soulta i Sebastiani wyniesiony na ienerała, ale po zmianie rzeczy przez Ministra Dupont na połowie żołdu postawiony został. Podczas 100dniowego panowania Bonapartego miał naczelne dowództwo nad brygadą jazdy w korpusie Jenerała Excelman i należał do bitwy pod Waterloo. Po drugim przywróceniu Króla powrócił do Paryża, został uwięziony i po 5ciu miesiącach siedzenia w Opactwie wypuszczony. Na ówczas siedzieli w tymże więzieniu Jenerałowie Drouot, Belliard, Decaen, Boyer i Cambrone. Poźniey był powtórnie uwięziony, ale go pod sąd nie oddano. Nie zbywa mu na majątku; posiada pod Villers-Coterete wieś czyniącą do 8000 Fr. rocznego dochodu i oprócz tego pobiera płacę do znaku legii honorowey przywiązaną. Ma dwoch synów, których w Paryżu kazał edukować; naystarszy służy w pułku Korsykańskim, a drugi iest podporucznikiem w pułku dragonii. Sprawa iego w Poitiers naznaczoną iest na d. 26 b. m. i Rząd powołał do niey 171 świadków. Przybyli tamże synowie jego, ale im nie dozwolono widzieć się z oycem. Berton obrał sobie na obrońcę tuteyszego Prawnika Merilhon; lecz odrzucił go Minister sprawiedliwości, ponieważ z urzędu ma dodanego sobie obrońcę.

Młody Anglik, który zaprowadzał w Kolmar nowy sposób robienia prochu, naypierwszy na powietrze wyleciał.

Kościół S. Magdaleny, który wystawiony został na mieyscu, na którym Ludwik XVI naypierwey był pogrzebany, iest już na ukończeniu. Sklepienie podziemne oznacza grób, a obok niego znayduie się klasztor Franciszkanek.

Onegday Ces: Austryiacki Poseł dał wielki dyplomatyczny obiad, na którym znaydowali się między innemi Xże Esterhazy i Lord Steward. Ostatni iest Posłem przy Dworze Wiedeńskim i następuiącey nocy tam odiechał.

Gazeta Francyi wystawia S. Przymierze, którego Król Francuzki iest celnieyszym członkiem, iako wzaiemny układ na utrzymanie tronów przeciw rewolucyiom w Europie.

X. Demazure odebrał list od Reformatów z Ziemi S. iż przed S. Grobem odprawioną została Msza S. za utrzymanie przy życiu Xcia Bordeaux.

Junta Hiszpańska zdrowia oświadcza, iż przywiezione do Barcellońskiego lazaretu osoby nie okazuią śladów zaraźliwey choroby; ale to nie usuwa obawy, zwłaszcza, iż w roku zeszłym tąż junta nie upatrywała żadnego niebezpieczeństwa, a wszelako okazało się znaczne.

Z Madrytu d. 25 Lipca.

D. 20 b. m. wydał Krol wyrok następuiący:

1) Cała prowincyia Katalonii, to iest 7ma woyskową dywizyia, ogłoszoną iest w stanie woyny i ma bydź działaiącem woyskiem osadzona. 2) Naczelny wódz tego woyska mieć będzie uchwałą Stanów z d. 6 Stycznia 1815 i ogólnemi woyskowemi przepisami oznaczoną moc. 3) Intendent woyskowy ma stosownie do 5 artykułu rzeczoney uchwały wszystko co uzna zapotrzebne, iak nayśpieszniey urządzi. 4) Główny sztab 7mey dywizyi będzie głównym sztabem działaiące-

gł. woyska i naczelnik iego, ieżeli zobaczy potrzebę, ma podać o powiększenie iego osób. 5) Wodz naczelny podać nam ma do zatwierdzenia liczbę jenerałów i brygadyerów. 6) Wodzem naczelnym 7mey dywizyi woyskowey mianowany iest Jenerał Fran. Espoy Mina, iako znany z zasług, znaiomości woyskowey i przywiązania do oyczyzny.

Minister sprawiedliwości. Garey otrzymał na prośbę uwolnienie, a wydział iego, równie iak spraw zagranicznych, którym dotąd zawiadował, powierzone są P. Ussoz, wydziałowemu naczelnikowi w Ministerstwie spraw zagranicznych.

Czterdziesci ośmiu członków Stanów podali nieustaiącey deputacyi mocne przełożenie, w którem wyrazili: „Czternaście dni iuż upłynęło, iak sprawa wolności odniosła zwycięztwo, i nadaremnie lud żąda rękoymii przeciw nowem zamachom. Gdyby nieprzyiaciele konstytucyi byli zwyciężyli, nieograniczona władza byłaby iuż przywrociła swoie więzienia i sądy; ale że patryioci zwyciężyli, nieprzyiaciele ich chodzą wolno, pysznią się z swey bezkarności, pałaią zemstą i nauczeni doswiadczeniem, układaią może nowy plan. Czas iuż, aby temu położyć koniec i przymusić władzę wykonawczą do mianowania niezwłocznie zaufania godnych Ministrów. Teraźnieysze Ministeryium nie okazało ani otwartości, ani mądrości. Precz z cudzoziemcami, którzy knuią lub wspieraią spiski, precz z niemi z Hiszpanii, iakiego bądź są stopnia; wiarołomnych doradców Króla należy ścigać, iakiego bądź są znaczenia. Nieustaiąca deputacyia nie powinna podczas grożącego niebezpieczeństwa bydź oboiętną i opieszałą, ale należy iey odezwać się w otwartem manifeście do narodu; powinna przywrocić zaufanie, obudzić ducha ludu, wykorzenić spiski i zdraycow wytępić. Nakoniec zwołanemi bydź powinny nadzwyczayne Stany, dla przedsięwzięcia dzielnych środków, któreby Europie zaimponowały: oto są żądania wszystkich Hiszpanów.„

Nieustaiąca deputacyia Stanów, która prosiła Króla, aby oddalił wielu urzędników domowych, wezwaną została, iżby wymieniła osoby, które iey zdaią się bydź podeyrzanemi. Wymieniła więc Arcybiskupa, W. Koniuszego i kilkanaście innych osób; ale dotąd żadna z nich nie iest oddaloną.

Oddalaią ztąd wielu byłych urzędników, i officyiał musi wszystkich kanoników, którzy za pozwoleniem Króla z prowincyy tu przybyli, do mieysc swoich odesłać.

Przyprowadzono tu plebana i notaryusza z Leganes, którzy, iak mowią, usiłowali pieniądzmi stoiący tam batalion gwardyi na nowo do buntu nakłonić.

Dziennik Universal wyraża pod d. 25go; „Zagranicą polegaią na wewnętrznych naszych rozdwoieniach; lecz pod czas wtargnienia Napoleona większa ieszcze pomiędzy nami zachodziła niezgoda. Czemże iest woysko wiary? Jeżeli nie zgraią rabusiów przez podłą policyią absolutnego Rządu utworzoną, lecz i ci oprą się obcey napaści. Ci co myślą, że iest podobnem uprowadzenie Króla i użycie osoby iego do swoich zamachów, zastanowiliż się nad skutkami kary godnego swoiego usiłowania? Przypuśćmy, iżby się udało, coż ztąd wyniknie? Wszakże Ludwik XIV. powiedział, iż

Hiszpanii zdobyć niepodobna. Wielkie woyska wyginą w niey z głodu, a małe zniszczone zostaną przez mieszkańców. Teraz daleko większy będzie zapał, niżeli podczas wtargnienia Napoleona, ponieważ duch wolności połączy się z miłością niepodległości. „

Towarzystwo, Anillo zwane, rozwiązało się z wielką radością ultraliberalistów; wchodziło one, iak zapewniaią, do planu odmienienia naszey konstytucyi na wzor Francuzkiey. Jenerał Morillo miał do niego należeć i okazał się skłonnym do poprawienia konstytucyi; ale zamach zaprowadzenia nieograniczonego Rządu zwrocił go do liberalistow.

Jenerał Lopes Bannos, przyiął Ministerstwo woienne i w odezwie swoiey do żołnierzów wyraził: "Posłuszeństwo, ten święty obowiązek i stałe moie życzenie poświęcenia wszystkiego dla dobra oyczyzny, zniewoliło mnie do przyięcia urzędu, do którego mało czuię się zdatnym i oddala mnie od was. Oby bohaterskie wasze usiłowania uwieńczało ciągle, zwycięztwo! Bądźcie zapewnionemi, iż ieżeli kiedy oyczyzna krwi moiey potrzebować będzie, wyleię ią w pośrod was z okrzykiem: Konstytucyia, albo śmierć! „

Z Baiony d. 25 Lipca.

Niemal codzień przybywaią tu zbiegli Hiszpanie z trzech pobliskich Biskai prowincyy, którzy pod Pułkownikiem Nunez lub Jenerałem Eguia, którzy zdaie się, że miasto nasze na główną swoią kwaterę obrali i nieustannie zatrudnionemi są przysposobieniem ammunicyi i potrzeb woiennych dla woyska wiary, w krótce do St. Jean Pied de Port odesłanemi zostaną.

Z Londynu d. 9 Sierpnia.

D. 6 b. m. udał się Król z zwykłą uroczystością do wyższey izby Parlamentu, dla zakończenia iego Posiedzeń i wszędzie od licznie zebranego ludu w przeiezdzie napowrot był radośnie pozdrawiany. W mowie swoiey wyraził nadzieię, iż porożnienia między Rossyią i Turcyią taki obrot wzięły, że pokoy w Europie utrzymany zostanie. Okazał swoią radość, iż prowizyia od części długu narodowego iest zniżona, podatki są zmnieyszone i nędzy w Irlandyi zapobieżono. — Parlament odroczony został do 8 Października.

Z mowy od tronu nie wiele tą razą politycy nasi wniosków czynić mogą, lecz za to gazeta Goniec odsłania im nieiako z zafiranek w długim artykule teraźnieyszy stan i cel polityki Europeyskiey. Cesarz Rossyi (wyraża to ministrowskie pismo) widział dobrze, iż dopomogłby sprawie buntu, gdyby wydał woynę Turcyi i że pierwszy wystrzał byłby znakiem do powstania w południowey Europie. Wielu może nie wie, że to był naypierwszy powód do wstrzymania Cesarza Alexandra od kroków nieprzyiacielskich. Ci, którzy sądzą, iż Węglarze porzucili zupełnie swoie plany i w północnych Włoszech nie maią popleczników, mało znaią położenie rzeczy w południowych Włoszech. Ztąd wnieść należy iak dalece Austryia i Francyia interessowanemi były do zapobieżenia woynie między Rossyią i Portą. Czytelnicy nasi przekonanemi być mogą, iż wszędzie rewolucyioniści pragnęli tey woyny i z rozwinięciem swoich planów na iey rozpoczęcie oczekiwali. Tak grożącego niebezpieczeństwa nie mógł Cesarz Alexander nie widzieć, w czem utwierdzili go ieszcze iego Sprzymierzyncy, i to iest przyczyną, iż zaniechał woyny przeciw Turcyi. Powsze-

ohny stan Europeyskiego lądu daie dosyć do myślenia wielkim Mocarstwom. Nierozsądkiem byłoby rozumieć, iż na stan Hiszpanii i Portugalii oboiętnie patrzeć mogą. Tak zwani liberaliści są wprawdzie tego mniemania, iż Europeyskie Mocarstwa nie maią prawa mięszania się do wewnętrznych spraw innych narodów, i to bardzo naturalnie, ponieważ pragną rozszerzyć rewolucyyne systema; lecz przypomnieć sobie należy, iż Mocarstwa to iuż uczyniły i ieden z kraiów skarbami swemi i krwią od naystrasznieyszey i nayokrutnieyszey tyranii oswobodziły. Udało im się przywrócić w Europie pokoy i obowiązały się na przyszłość niedozwolić przerywać go przez rewolucyyne zamachy, które ucywilizowany świat postawiły nad brzegiem przepaści. Nie idzie rzecz o mięszanie się za lub przeciw iakowey rodzinie lub o zaprowadzenie lub zniesienie mieyscowego urządzenia, ale zapobieżenia obaleniu zasad, na których opiera się społeczność ludzka. Sądziemy iednak, że powyższe wmięszanie się nie nastąpi w sposobie, iżby woyska Austryiackie i Pruskie przechodziły przez Francyią przeciw Hiszpanii; gdyż to nie zdaie się bydź potrzebnem i mogłoby dać powód do poruszeń liberalistów Francuzkich; ale wiadomo czytelnikom, iż stoiące nad granicą 60tysiączne woysko Francuzkie, nazwane kordonem zdrowia, dostatecznem iest do przeszkodzenia rozszerzeniu się niebezpieczney zarazy — jakobinismu. Czyli to woysko przeznaczonem iest do czynnego działania lub nie, o tem nie chcemy mówić; ale pogłoska o pochodzie Austryiackiego i Pruskiego woyska nie zasługuie na żadną wiarę. Słowem, każdy krok, który wielkie Mocarstwa przedsiębiorą, dąży iedynie, aby spokoyność w Europie nie była przerwana. Co do Greków postanowiły, iż mogą własnemi siłami prowadzić woynę przeciw Turkom, ale bez żadney pomocy, którego bydź z Mocarstw. Widzą one, iż po długiey pustoszącey woynie potrzebuią spokoyności i wytchnienia, i do tego zmierzaią wszystkie ich usiłowania.

Morning-Chronicle uważa ten artykuł za urzędowy i wnosi z niego, że Angliia należy do S. Przymierza, i żadne Mocarstwo bez zezwolenia drugich nayinnieyszego kroku zrobić nie może. Z tego powodu, ieżeliby chciano coś przeciw Hiszpanii przedsięwziąść, potrzeba na to wprzód zezwolenia Anglii, i Angliia nie może nawzaiem uznać niepodległości prowincyy południowey Ameryki, póki inne Mocarstwa nie zezwolą. Taż gazeta chwali bardzo postanowienie sprzymierzonych Mocarstw, że nie będą przeszkadzać walce Greków przeciw Turkom, i mniema, że wkrótce powstanie niepodległe państwo Greckie.

Do podróży Króla do Szkocyi iest wszelka gotowość. J. K. M. kazał sobie zrobić stroy Szkocki, którego tam używać będzie. - Niektóre pisma twierdzą, iż Marg: Londonderry (Minister spraw zagranicznych) zaraz po wyieździe Króla uda się w podróż do Wiednia.

Kapitan iednego z naszych okrętów przywiozł tu 10cioletniego chłopca Greckiego, którego na targu w Smirnie za 10 szyl. (20 złp.) kupił. Oyciec tego dziecka był przez Turków zamordowany, a matka, bracia i siostry zostały także sprzedane.

Gazeta Goniec pisze, iż chociażby nawet kongres nastąpił, co iest bardzo wątpliwą rzeczą, tedy Xże Kantakuzeno nie będzie pewnie do niego przypuszczony.

Z Nowegoiorku donoszą pod d. 9 Lipca, że Jenerał Hiszpański Morales nie zastrzelił się, owszem pod d. 8 Czerwca pobił po trzy razy pod Davajuro patryiotów.

Nowy Cesarz Mexyku Augustyn I. wykonał następuiącą przysięgę przed Kongressem: "Augustyn z Bożey Łaski i przez Kongress Reprezentantów narodu obrany Cesarzem poprzysięgam: że bronić będę i zachowam Rzymsko-katolicko-Apostolską Religiią i żadney inney w moim państwie nie dozwolę; że konstytucyią, którą rzeczony Kongres ustanowi i wszystkie iego uchwały i następnych zachowam i uskutecznić każę; że zawsze mieć będą na celu dobro kraiu; że żadnych podatków, iak tylko na mocy uchwał Kongressu nakładać nie będę; że niczyiey własności nie zaymę; że polityczną wolność narodu i osobistą każdego zachowam; że ieżelibym przeciw moiey przysiędze postąpił, niema mi być czynione posłuszeństwo. Tak mi Boże dopomóż!"

Od granic Tureckich d. 15 Lipca.

Zbiegli Grecy opuszczaią teraz kupami kraie Rossyyskie, gdzie dla nich wszelka znikněła nadzieia. Wiadomość z Peloponesu i o śmierci Kapitana Baszy tak dalece ożywiła w nich odwagę, iż 185 Jdryiotów i Speziotów sprzedali zaraz w Odessie swoie okręty i udali się piechotą w daleką drogę do Ankony (ponieważ do Tryiestu żadnego nie wpuszczaią Greka.) Przeszli iuż za granicę i zapewniaią, iż 2000 Greków idzie za niemi dla poświęcenia życia za wiarę i oyczyznę.

Podług doniesienia z Saloniki pod d. 8 Lipca 1500 Greków z Katarynu w Tessalii pod dowództwem Kapitana Diamanty przeprawili się przez odnogę Saloniki, podeszli zdobytą przes tego lata przez Turków Kassandrę i wszystkich Turków wyrznęli. Jak tylko nowy Basza, który szedł do Larissy na pomoc ściśnionemu Churszyd Baszy, dowiedział się o tem zdarzeniu wrócił się do Saloniki. Gdyby nawet Diamanty nie potrafił utrzymać się w Kassandrze, obrot ten okazuie przynaymniey zręczność działaiących Greków. Churszyd Basza obchodził święta Bairam w Mezzowo, a d. 24 Czerwca przybył do Larissy. Po poddaniu się cytadeli Ateńskiey weszło 26 Xięży z krzyżami do starego miasta i odśpiewali *Te Deum.*

Pisma publiczne wzmiankuią, że Mehemed Ali Basza Egiptu doszedłszy, że Porta skrycie na iego życie nastawała, postanowił uskutecznić dawny swóy zamysł wybicia się z pod władzy Sułtana. Zdarzenie to, gdyby się potwierdziło, byłoby nader pomocnem sprawie Greków.

Powtarzaią wieść, że Kolokotroni podszedł twierdzę Patras, zdobył w niey 30 zdatnych, a daleko więcey niezdatnych dział, mnostwo ammunicyi i 30,000 Tureckiey monety, i oswobodził 200 Sulio-tów z żonami i dziećmi. Zdarzenie to zaszło miało w Maiu i dziwna rzecz, iż dotąd nie potwierdziło się urzędownie.

Areopag Grecki wydał odezwę do mieszkaiących w Europie przyiaciół ich oyczyzny, w którey wyrazili: Ufni w pomocy Boskiey, posunęliśmy woynę przeciw naszem nieprzyiaciołom do Tessalii i Macedonii. Dopomagaycie nam więc Bracia w świętey tey sprawie, pieniędzmi, żywnością i potrzebami woiennemi, przesyłaiąc ie do rady Hellenskiey.

DODATEK
DO N[ro] 68.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 25 SIERPNIA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 16 Sierpnia.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki zawiera pod na isem *Doniesienia z Stambułu do 25 Lipca* co następuie:

Przedsięwzięte niedawno do utrzymania karności i porządku w korpusie Janczarów środki, nietylko są ściśle dopełniane, ale nawet codziennie uzupełniane, i skutki ich czuć się dobroczynnie daią wszystkim mieszkańcom Stambułu.

Flotta Turecka po otrzymanych ztąd posiłkach opuściła w tych dniach stanowisko pod Tenedos. Udać się naypierwey ma do Patras, dla zabrania nowego Kapitana Baszy Kara Mehmed Baszy. Wiadomość o śmierci tego Baszy była zmyśloną; miał owszem przeciw oblegaiącym od lądu Patras powstańcom korzystne bardzo poczynić wycieczki. Egiptsko-Algierska flotta widziana była d. 14 Lipca w wodach Samos. Nie sprawdziło się nic, co mówiono o wylądowaniach tey flotty na różne wyspy Archipelagu; oprócz zawinięcia do Kandyi i wysadzenia na ląd kilka set ludzi, na których zaraz powstańcy uderzyli, nie zdaie się, żeby więcey gdzie co przedsięwzięła.

Miesiąc Czerwiec r. b. był dla oręża Tureckiego niepomyślnem w woynie przeciw powstańcom. Cytadele Ateńska i Napoli di Romania prawie w iednym czasie kapitulowały. Kapitulacyia pierwszey po podpisaną została d. 22 Czerwca. Podług niey odciągnęła osada wolno; lecz niemniey miała potem bydź zamordowaną. — Koron, Modon i Patras były przez powstańców opasane. Kara Mehmed Basza teraźnieyszy wielki admirał, utrzymał iednak ostatnią dzielnie, i niespodziewany ustęp Naczelnika powstańców Kolokotroni do Gastuni (na południe od Patras) był dla niego bardzo dogodny.

Takie było położenie rzeczy nim nadeszła wiadomość o naynowszych działaniach Seraskiera Churszyda Baszy. Sądzono przez czas nieiaki, że był w Albanii częścią przez Suliotów, częścią przez powstańców Greckich zatrudniony, ale to się nie zprawdziło. Churszyd polecił prowadzenie woyny w Albanii Baszy Arta, który w środku Lipca uderzył w 6000 Turków na powstańców i znaczne miał nad niemi odnieść zwycięztwo, o czem iednak niema pewney wiadomości. Churszyd tymczasem z głównem woyskiem z 40,000 ludzi złożonem, (inne doniesienia podaią go daleko liczznieyszem) przez Zeituni, gdzie znaczną miał zadać klęskę powstańcom, i przez

Termopile wtargnął do Tessalii, a potem Liwadyią i Salona osadził, i podług poźnieyszych listów także Teby i Ateny opanował. Ze do końca Lipca w tych okolicach naywiększa panowała trwoga i że chwytano się rozpaczaiących środków do obrony Peloponesu, iest niezawodną prawdą.

Tak wielkiego woyska, iakie ma Churszyd, nie mogli wprawdzie powstańcy wystawić, ale siły ich przy zapale, iaki ich ożywiać powinien, byłyby dostatecznemi do dzielnego odporu, gdyby niezgoda pomiędzy ich dowodcami nieosłabiała wszędzie ich działań. Nayzdatnieyszemi ich naczelnikami są surowi żołnierze, którzy świątleyszych, iakkolwiek sztuki woienney nie znaiących przełożonych słuchać nie chcą. Sławny z poetyckiego nazwiska Odysseusz, nie był niczem więcey iak tylko prostym po drogach rozbiiaiącym Mainotą, któremu Ali Basza Janiny, używaiąc go do nayzuchwalszych i krwawych przedsięwzięć zrządził nieiaką wziętość. Ten uczyniwszy w początkach powstańcom znakomite usługi, zakończył teraz zgodnie z dawnieyszemi swoiemi czynami swóy zawód. Polityczna junta, nazywaiąca się senatem Greckim, posłała mu dwóch w Europie ukształconych obcych officerów, aby wspolnie z nim działaniami woiennemi kierowali. Odysseusz kazał ich bez żadnego powodu zamordować. Po tym czynie został za zdraycę oyczyzny ogłoszony i na wygnanie skazany. Udał się więc do Churszyda i był mu w iego przedsięwzięciach bardzo użyteczny, lecz podług naynowszych doniesień, lubo niewiadomo iakim sposobem, znaleść miał śmierć. — Kolokotroni, lubo lepszego charakteru od Odysseusza, zdaie się żyć w niezgodzie z polityczną juntą. Odstąpił od oblężenia Patras bez żadney woyskowey przyczyny i miał nawet syna swoiego, który korpusikiem w Albanii dowodził, odwołać. — Demetry Jpsylanty, który poważany iest dla osobistych swoich przymiotów, utracił przez brak talentów woyskowych zupełnie ufność. — Maurokordato, młodzieniec posiadaiący wiele rozumu i zdatności do spraw politycznych, gra także teraz z niedostatku zdatnieyszego rolą wodza, lecz niema do tego usposobienia. Liczni iego przeciwnicy obwiniaią go, iż dąży do dyktatury, którą mu iego stronnicy istotnie nadać mieli. — Taki stan sprawy powstańców i ich nieczynność sprzyia zupełnie przedsięwzięciom Porty.

Podczas gorącego tego lata pokazało się w wielu okolicach Tureckiego państwa morowe powietrze. Nawet stolica nie iest od niego wolną. Toż samo piszą z Saloniki, zwłaszcza w Albanii ma bardzo grasować. Alexandryia i Algier są także tą chorobą dotchnięte.

Z Korfu odebraliśmy doniesienia do 29 Lipca, które zawieraią co następuie:

D. 6 b. m. Basza Arty natrafił przy miasteczku Placca na woyska powstańców pod Kapitanami Bozzari, Jsko i Taskir w liczbie około 3500 ludzi. Po żywey potyczce, w którey równa z obu stron była strata, pod Baszą ubito konia i iego tabory zabrano, cofnęli się powstańcy spieszno na warowną górę Petta o dwie mile od Arta. Wzięcie stanowiska Placca postawiło Baszę w stanie, iż mógł bez przeszkody doyść do Arta i ztamtąd dalszemi kierować działaniami. — Powstańcy obwarowali się

w Petta i utworzyli dwa obozy, z których ieden nazywał się Heleński, drugi Fileński. W ostatnim znaydowali się Niemcy i inni cudzoziemcy pod Jenerałem Normann, w liczbie 280 ludzi z dwiema polowemi działami i woiennemi potrzebami. — D. 16 b. m. uderzyli Turcy trzema oddziałami na te obozy. Broniono przez niejaki czas uporczywie warowni i Turcy znaczną ponieśli stratę; ale w krótce natarli na nie tak żywo Albańczykowie, iż dalsza obrona nie była podobną. Jmin Aga, młody dowodzca Albański, opanował z oddziałem swoim 7 redut, ale został śmiertelnie raniony i nazaiutrz umarł w Arta. Naypierwey uderzyli Turcy na obóz Fileński. Po waleczney i bezskuteczney iego obronie 2 0 ludzi zostali po większey części wyciętemi; Jenerał Normann ratował się tylko z Pułkownikiem Gubernatsi w 70 ludzi do gór Combotti; reszta poymanych zaprowadzonemi zostali do Arta i na rynku głowy im poucinano. D. 18 weszli Albańczykowie z wielką zdobyczą i znakami zwycięztwa do Arta, pomiędzy któremi znaydowało się wiele Europeyskich orderów. W taborach obozu Fileńskiego znaleziono także paszport Jenerała Normann w r. 1821 przez związek Grecki w Sztuttgardzie wydany i wiele świadectw chwalebney służby członków tego obozu. — Powyższy opis pochodzi z pióra Niemca, który był oczным świadkiem tego zdarzenia i ubolewa nad losem nieszczęśliwych swoich współziomków. — Po potyczce d. 16 którą Turcy za stanowcze zwycięztwo poczytuią, chociaż nie kończy się na tem woyna w Albanii, osadzili Albańczykowie Pettę. Bozzari i Jenerał Norman (Gubernati zginąć miał w ucieczce) rzucili się z resztą pozostałych im ludzi do niedostępnych wąwozów gór Macronara. — Kolokotroni syn i Kapitan Gogo dowodzili każdy 800 ludźmi. Pierwszy na rozkaz oyca swoiego, który poróżnić się miał z władzami Greckiemi, cofnął się ieszcze przed potyczką pod Petta, a drugi za pierwszem natarciem odstrychnął się od Greków.

Tymczasem Churszyd Basza postępował z licznem woyskiem naprzód; przebył Termopile, opanował Liwadyią i iak zapewniaią niedawno przez kapitulacyią oddany Grekom zamek Ateński. W tey chwili głoszą, że zaiął nawet Korynt, w czem dopomagał mu czynnie odpadły od Greków Odysseusz.

Podług doniesień z Jass pod d. 2 Sierpnia Kaimakamowie nowego Hospodara odebrali od władz Tureckich cywilne i kryminalne sądownictwo, i z ukontentowaniem dodaią, iż żaden z Tureckich urzędników nie sprzeciwiał się temu rozporządzeniu. Woyska Tureckie odciągaią zewsząd ku Dunaiowi, i Rząd kraiowy znayduie się zupełnie w ręku Boiarów.

Ces: Rossyyski naczelny Wódz drugiego woyska, Hr. Wittgenstein, przybył d. 29 z znacznym orszakiem do Bessarabii, odprawił nad stoiącemi tam w dwóch obozach pod Słotynem i Betę woyskami przegląd i d. 30 powrócił do Tulczyna. Po tym przeglądzie większa część woyska odeszła na dawne swoie leże i pozostały tylko zwyczayne w Bessarabii osady.

Z Lizbony d. 16 Lipca.

Przez trzy dni obchodzone tu było publiczną radością zwycięztwo konstytucyynego systematu w Madrycie.

Stany nasze trudnią się teraz dodatkowym aktem konstytucyi dla Brazylii. Ma ona mieć oddzielne Stany, czego pragną także Brazylijanie.

DONIESIENIA.

Podpisany Notaryusz publiczny w moc Rezolucyi Wys. Tryb. I. Inst. W. M. Krakowa i iego Okręgu pod d. 24 Sierpnia 1822 do L. 3290 wyszłey zawiadomia publiczność, iż ruchomości po ś. p. Maryiannie z Gustowskich 1go Bodurkiewiczowey, 2go małżeństwa Chronowskiey, iako to: suknie, bielizna, pościel i sprzęty domowe, i t. p. dnia 29 Sierpnia r. b. 1822 o godzinie 10 ranney w Krakowie na Kleparzu w domu przy ulicy Mogielskiey za S. Floryianem pod Nr. 184 stoiącym za gotową zapłatę sprzedawane będą. — W Krakowie d. 24 Sierpnia 1822 r.

Antoni Mutakiewicz, Notaryusz.

Dnia 8 Września r. b. i następnych dni tegoż miesiąca o godzinie 10 ranney a o 3 z południa we wsi Niegoszowicach w Okręgu W. M. K. leżącey, odbędzie się publiczna licytacyia w drodze exekucyi Sądowey zaiętych różnych ruchomości, iako to: Mebli, Landszaftów, Zboża w snopie wszelkiego gatunku, to iest: Pszenicy, Żyta, Jęczmienia, Owsa, tudzież Siana wozów 60, Krów 40 i t. p. ruchomości i sprzętów gospodarskich. — Poczem nastąpi licytacyia wydzierżawienia dochodów teyże Wsi Niegoszowice z przyległościami na lat 6 od daty licytacyi ciągle po sobie idących. Maiący chęć licytowania tak ruchomości iako też dzierżawę, zaopatrzeni w Vadium Złp. 600, w oznaczone mieysce i czas przybędą, gdzie przed rozpoczęciem się licytacyi warunki licytacyi odczytanemi będą. — W Krakowie d. 23 Sierpnia 1822 r.

T. Jarzyński, Kom. Sąd.

Podpisany Komornik Sądowy wszech Instancyy kraiu tuteyszego, uwiadomia Szanowną publiczność, iż dnia 2 Września 1822 r. o godzinie 9 ranney, a o 3ciey z południa, w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 26 i 27 to iest: w Kancelaryi podpisanego Komornika, odbędzie się sprzedarz przez publiczną licytacyią, w drodze exekucyi Sądowey rożnych sreber iako to: lichtarzy różnych, zerandolii, puszek, cukierniczek, pudełek do Toalety służących z numizmatami róźnemi złotemi we środku wprawionemi, i t. p. — Sreber i kosztowności, które w Kancelaryi Komornika każdego dnia od godziny 8 do 9 z rana widziec można. — Chcący licytować zaopatrzeni w gotowką, w oznaczonym mieyscu i czasie znaydować się zechcą. — W Krakowie d. 20 Sierpnia 1822 r.

T. Jarzyński, Kom. Sąd.

Maiący do sprzedania Wapno, Cegłę i Szląskie Węgle, w Cegielni Ur. JP. Kraiewskiego w Kazimierzu pod Nr. 36, oświadczam, Szanownym Obywatelom potrzebuiącym takowych Effektów, iż 1000 Cegły duzey miary w dobrym gatunku można mieć z odwozem sprzedaiącego za Złp. 34, 1000 Cegły sklepowka zwaney podobnież z odwozem za Złp. 30. Korzec skalistego Wapna dobrego gatunku i miary sprawiedliwey z odwozem po Złp. 1 gr. 21. — Korzec Szląskiego Węgla bez miału po Złp. 2. — Ktoby sobie życzył wyrażonych nabydź Effektow każdodziennie takowych dostać może w Cegielni wyżey wyrażoney u podpisanego. — W Krakowie d. 15 Sierpnia 1822 r.

Ferdynand Giel.

Michał Stanaszek, czyli Gabryś zwany, rodem z Królewstwa Galicyi, z wsi Kameralney Maków, maiący lat 23 wzrostu miernego, twarzy cokolwiek oschłey, nosa obdłużnego, oczów piwnych, brwi i włosów czarnych krotko strzyżonych, mówi akcentem górskim po polsku, wczasie ucieczki miał spodnie czyli pantaleony granatowe, koszulę cienką brudną, bywszy okuty w kaydany na nogach, a na rękach maiący mocny pręt żelazny w dwie nowe kłotki zaopatrzony. Ten o dwa znaczne rabónki przekonany, zbiegł; kto takowego przytrzyma, dostanie w nadgrodę Złr. 25 W. W.

Ruprecht, Prefekt.